(פְּרוּשׁ, כְּלִי שֶׁנּוֹתְנִין בּוֹ הַנֵּר שֶׁלֹּא תִּכְבֶּה) * אוֹ בְּתוֹךְ אַסְפַּקְלַרְיָא, רוֹאֶה אֶת הַשַּׁלְהֶבֶת (לח) וְאֵינוֹ מִשְׁתַּמֵּשׁ לְאוֹרָהּ, מִשְׁתַּמֵּשׁ לְאוֹרָהּ (לט) וְאֵינוֹ רוֹאֶה אֶת הַשַּׁלְהֶבֶת, אֵין מְבָרְכִין עָלֶיהָ עַד שֶׁיִּהֵא רוֹאֶה אֶת הַשַּׁלְהֶבֶת וּמִשְׁתַּמֵּשׁ (טז) [טז] לְאוֹרָהּ:

רצט שֶׁלֹּא לֶאֱכֹל וְלֹא לַעֲשׂוֹת שׁוּם מְלָאכָה קָדָם שֶׁיִּבְדִּיל. וּבוֹ י׳ סְעִיפִים:

א אָסוּר לֶאֱכֹל שׁוּם דָּבָר אוֹ אֲפִלּוּ לִשְׁתּוֹת יַיִן אוֹ שֵׁכָר מַשְׁקִין חוּץ מִמַּיִם, (ס) (א) * מִשֶּׁתַּחְשַׁךְ עַד

א פְּסָחִים ק״ה (ע״א).

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

דַּאֲפִלּוּ רַבָּנוּ אֶפְרַיִם דְּפָלִיג בְּכָשְׁמִים שֶׁעִקְּרוֹ לְהַנְאַת הַנֶּפֶשׁ אֲבָל בְּנֵר דְּהוּא מִצְוָה מוֹדֶה, עַיֵּן שָׁם: **טו [טז] לְאוֹרָהּ.** עַיֵּן בְּאֵר הַיטֵב. וְעַיֵּן בְּגִלְיוֹן בֵּיהוֹדָה (מהורי״ת) סִימָן כ״א מַה שֶּׁכָּתַב עַל דִּבְרֵי (הגמ״נ) [הַמַּגֵּן אַבְרָהָם] בָּזֶה:

א (ס) מִשֶּׁתַּחְשַׁךְ. אֲפִלּוּ בְּסָפֵק חֲשֵׁכָה. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א) וּבֵ״ח (ס״ב). וְטַ״ז (סק״א) כָּתַב דְּשָׁרֵי לְהַתְחִיל הַסְּעֻדָּה בְּסָפֵק חֲשֵׁכָה, אֲבָל בְּוַדַּאי חֲשֵׁכָה יֵשׁ לְמִחוֹת בְּיָדוֹ, עַיֵּן שָׁם.

בְּאֵר הַלָּכָה

זֶה אֶצֶל זֶה, עַיֵּן שָׁם בְּפָסְחִים נ״ד (ע״א)], מַאי הֲוֵי אִם בְּתְחִלָּה לְשֵׁם כָּבוֹד יְשִׁבְתֵּנָה וְיַחֲזוֹר וְיַדְלִיקֶנָּה:

טו * אוֹ בְּתוֹךְ אַסְפַּקְלַרְיָא וְכוּ'. אַסְפַּקְלַרְיָא מִקְרֵי דָּבָר הַמְזַהִיר שֶׁאוֹר הַשַּׁלְהֶבֶת נִרְאֵית מִתּוֹכָהּ וַאֲפִלּוּ הָכִי אֵין מְבָרְכִין, וְכַמְבֹאָר דַּעְתּוֹ בְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה היו יושבין), דְּתָמֵהַּ עַל הָרַשְׁבָּ״א (ברכות נג: ד״ה היתה) שֶׁמָּקֵל בַּעֲשָׂשִׁית כְּשֶׁרוֹאֶה הַשַּׁלְהֶבֶת מִתּוֹכָהּ דְּהוּא נֶגֶד הַיְרוּשַׁלְמִי (ברכות פ״ח ה״ו) דְּמַחְמִיר בְּאַסְפַּקְלַרְיָא שֶׁהוּא עֲשָׂשִׁית. **וְהִנֵּה הַמַּגֵּן אַבְרָהָם** (סק״כ) **הֶעְתִּיק דִּבְרֵי הָרַשְׁבָּ״א דְּסָבִירָא לֵהּ דַּעֲשָׂשִׁית דּוֹמֶה כְּאִלּוּ רוֹאֶה הַשַּׁלְהֶבֶת,** וְדִבְרֵי הַיְרוּשַׁלְמִי דְּמַחְמִיר בְּאַסְפַּקְלַרְיָא מְפָרֵשׁ דְּמִלֵּי מִלֵּי קָתָנֵי [עַיֵּן בְּמַחֲצִית הַשֶּׁקֶל], וְהָעִתִּיקוּ הָאֲחֲרוֹנִים הֵינוּ הָאֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק כה) וְהֶחָיִים (דיני נר להבדלה ס״ט) וְחַיֵּי אָדָם (ח״ב כלל ח סל״ד) אֶת דִּבְרֵי הַמַּגֵּן אַבְרָהָם. אֲבָל לַעֲנִיּוּת דִּפְתִּי יֵשׁ לְעַיֵּן בָּזֶה לְדִינָא, וְאַפְתִּיק בָּזֶה לְשׁוֹן הַבְּרִירָא, הָיְתָה לוֹ נֵר טְמוּנָה בְּחֵיקוֹ אוֹ בְּפָנָס אוֹ שָׁרָאָה שֶׁלַּהֶבֶת וְלֹא נִשְׁתַּמֵּשׁ לְאוֹרָהּ אוֹ נִשְׁתַּמֵּשׁ לְאוֹרָהּ וְלֹא רָאָה שֶׁלַּהֶבֶת אֵינוֹ מְבָרֵךְ עַד שֶׁיִּרְאֶה שֶׁלַּהֶבֶת וְיִשְׁתַּמֵּשׁ לְאוֹרָהּ, וְהַיְרוּשַׁלְמִי הוֹסִיף לְאַחַר תֵּבַת פָּנָס 'אוֹ בְּתוֹךְ אַסְפַּקְלַרְיָא', וְהִנֵּה הַמְעַיֵּן בִּלְשׁוֹן הַיְרוּשַׁלְמִי יִרְאֶה דְּחַק גָּדוֹל הוּא לְפָרֵשׁ כְּדִבְרֵי הַמַּגֵּן אַבְרָהָם, וּפְשָׁטוּת דִּבְרֵי הַיְרוּשַׁלְמִי מוּכָח בְּהֶדְיָא דְּסָבִירָא לֵהּ לְהַחְמִיר בְּאַסְפַּקְלַרְיָא אֲפִלּוּ נִשְׁתַּמֵּשׁ לְאוֹרָהּ וּכְדַעַת הַבַּיִת יוֹסֵף וְלֹא כְּהָרַשְׁבָּ״א, וְכֵן בְּדִרְכֵי מֹשֶׁה הָאָרֹךְ (ד״ה וסומא) הֶעְתִּיק דִּבְרֵי הַבַּיִת יוֹסֵף לְאִסּוּר מִשּׁוּם דְּכֵן הוּא בִּירוּשַׁלְמִי, וְגַם בְּשִׁטָּה מְקֻבֶּצֶת לִבְרָכוֹת (נג: ד״ה היה) מָצָאתִי שֶׁכָּתַב דְּמִהַּיְרוּשַׁלְמִי מַשְׁמַע דְּלֹא כְּהָרַשְׁבָּ״א שֶׁמָּקֵל בַּעֲשָׂשִׁית. אַךְ יֵשׁ לוֹמַר דְּטַעַם הָרַשְׁבָּ״א שֶׁמָּקֵל בָּזֶה הוּא מִשּׁוּם דְּסָמַךְ עַצְמוֹ עַל רְאִיּוֹתָיו בְּחִדּוּשָׁיו לִבְרָכוֹת שֶׁהִקְשָׁה דְּאֵין לְפָרֵשׁ דְּפָנָס הֵינוּ עֲשָׂשִׁית [וּכְפֵרוּשׁ רַשׁ״י (שם ד״ה בפנס)] שֶׁנִּרְאֵית הַשַּׁלְהֶבֶת מִתּוֹכָהּ, דְּזֶה מִקְרֵי רְאִיָּה מֻמָּשׁ, וּכְמוֹ גְּבֵי עֲרָוָה בְּדֶרֶךְ כ״ה עָמוּד ב׳ דְּאָמַר שָׁם דְּאָסוּר לִקְרוֹת קְרִיאַת שְׁמַע כְּנֶגֶד עֲרָוָה בַּעֲשָׂשִׁית מִשּׁוּם דְּעֲרָוָה בְּרְאִיָּה תְּלֵי רַחֲמָנָא, וְהָא מִתְחַזְיָא, הָרֵי דְּזֶה מִקְרֵי רְאִיָּה, וְאִם כֵּן בְּעִנְיָנֵנוּ גַּם כֵּן מִקְרֵי רוֹאֶה הַשַּׁלְהֶבֶת, וְעוֹד מוֹכִיחַ שָׁם דְּמַאי הַקְשָׁה הַגְּמָרָא הֵיכִי מַשְׁכַּחַת לֵהּ דְּנִשְׁתַּמֵּשׁ לְאוֹרָהּ וְאֵין רוֹאֶה הַשַּׁלְהֶבֶת הָא יָכוֹל לְאוֹקְמֵי עַל יְדֵי פָּנָס, וְעַל כָּרְחֲךָ סְבִירָא לֵהּ דְּהַבַּבְלִי פָּלִיג עַל הַיְרוּשַׁלְמִי, וּבְכִוּוּן הַשִּׁמּוּט הַגְּמָרָא מִלְּשׁוֹן הַבְּרַיְתָא הַמּוּבָא בִּירוּשַׁלְמִי, וּמַה דְּהוֹזְכִּיר פָּנָס אֵינוֹ עֲשָׂשִׁית, כִּי אִם פָּנָס שֶׁל בַּרְזֶל הָעֲשׂוּיָה בְּנֻקָּבִים קְטַנִּים. **אֲבָל לַעֲנִיּוּת דִּפְתִּי** יֵשׁ לְתָרֵץ פֵּרוּשׁ רַשׁ״י דְּאֵינוֹ קָשֶׁה מַעֲרָוָה לְכָאן, דִּבְעִנְיָנֵנוּ לְעִנְיַן בְּרָכַת בּוֹרֵא מְאוֹרֵי הָאֵשׁ שְׁתִּקְנוּ חַז״ל לְבָרֵךְ עַל בְּרִית הָאוֹר, לֹא תִּקְנוּ אֶלָּא כְּשֶׁהָאוֹר הוּא גָּלוּי בְּלִי כִּסּוּי וְלֹא טָמוּן וּכְעֵקֶר בְּרִיָּתוֹ שֶׁהוּא גָּלוּי, וְזֶה רָמוּז בִּלְשׁוֹן הַבְּרַיְתָא שֶׁאָמְרָה הָיְתָה לוֹ נֵר טְמוּנָה בְּחֵיקוֹ אוֹ בְּפָנָס, [וּפֵרוּשׁ הַבְּרַיְתָא הוּא כְּלוֹמַר שֶׁהַקְּשָׁה הָרַשְׁבָּ״א קַשְׁיָא שְׁנִיָּה נֶגֶד פֵּרוּשׁ רַשׁ״י אֵינוֹ קַשְׁיָא כְּלָל, דְּהָא הַבְּרַיְתָא אוֹ אוֹ קָתָנֵי, מַשְׁמַע דְּהַסְּפֵקָא אֵירֵי בְּאֶפֶן אַחֵר, [וּפֵרוּשׁ הַבְּרַיְתָא הוּא כָּךְ, דְּמִתְּחִלָּה הָוְיָא טְמוּנָה בְּתוֹךְ חֵיקוֹ שֶׁאֵינָהּ נִרְאֵית כְּלָל וּמְמֵילָא לֹא נִשְׁתַּמֵּשׁ לְאוֹרָהּ גַּם כֵּן, וְאַחַר כָּךְ הוֹזְכִּיר בְּתוֹךְ פָּנָס וּכְפֵרוּשׁ רַשׁ״י דְּהֵינוּ עֲשָׂשִׁית, [וְהַיְרוּשַׁלְמִי הוֹסִיף דְּלֹא נִטְעָה בְּפָנָס דְּשֵׁל בַּרְזֶל דַּוְקָא], דְּאַף דְּרוֹאֶה הַשַּׁלְהֶבֶת דֶּרֶךְ הַזְּכוּכִית וְגַם נִשְׁתַּמֵּשׁ לְאוֹרָהּ, אֲפִלּוּ הָכִי אָסוּר מִפְּנֵי שֶׁהָאוֹר אֵינוֹ בְּגָלוּי, וְאַחַר כָּךְ הוֹסִיף רוֹאֶה הַשַּׁלְהֶבֶת כְּגוֹן דְּתִרְחֲקָא, וְאַחַר כָּךְ הוֹסִיף נִשְׁתַּמֵּשׁ לְאוֹרָהּ וְלֹא רָאָה שַׁלְהֶבֶת כְּגוֹן דְּקָרֵב וְזָרִיז דְּאַף שֶׁהָאוֹר בִּמְקוֹמָהּ הוּא בְּגָלוּי אֲפִלּוּ הָכִי כֵּיוָן שֶׁהוּא רוֹאֶה אוֹתָהּ אֵינוֹ מְבָרֵךְ, וּמַה דְּהִזְכִּיר בַּגְּמָרָא (ברכות נג:) רַב יְהוּדָה מְבָרֵךְ אַדַּבֵּי אַדָּא דַּיְילָא מַיְרֵי שֶׁהָיוּ הַחַלּוֹנוֹת פְּתוּחִין שָׁם, וְכֵן בְּאֵירָךְ]. **הֵיוֹצֵא מִדְּבָרֵינוּ,** כֵּיוָן דְּאֵין לָנוּ שׁוּם רְאִיָּה נֶגֶד פֵּרוּשׁ רַשׁ״י שֶׁפָּנָס הוּא עֲשָׂשִׁית, וְגַם בְּאָרְחוֹת חַיִּים (הלכות הבדלה סי׳ י) שֶׁהוֹבִיא בְּבֵית יוֹסֵף (שם) פְּסַק דְּצָרִיךְ לְהוֹצִיא הָאוֹר מֵהַזְּכוּכִית קֹדֶם שֶׁמְּבָרֵךְ, וְכֵן בְּדִרְכֵי מֹשֶׁה הָאָרֹךְ (שם) הֶעְתִּיק דִּבְרֵי הַבַּיִת יוֹסֵף לְדִינָא וְכֵן בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ לֹא הִגִּיהַּ עָלָיו כְּלוּם, מִשְׁמַע דְּסָבִירָא לֵיהּ כְּוָתֵהּ, וְגַם בְּשִׁטָּה מְקֻבֶּצֶת לִבְרָכוֹת (שם) מִשְׁמַע דְּסָבִירָא לַהּ לְאִסּוּר, וְכֵן בְּבֵאוּר הַגְּרַ״א הֵבִיא דִּבְרֵי הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ עַל מְקוֹמוֹ וְכָתַב מִקּוֹרוֹ מִן הַיְרוּשַׁלְמִי, וְגַם בְּתוֹסֶפֶת שַׁבָּת הַשְׁמִיט דִּבְרֵי הַמַּגֵּן אַבְרָהָם בְּכָאן מַה שֶּׁאֵין דַּרְכּוֹ כֵּן בְּכָל מָקוֹם. וְעַל כֵּן נִרְאֶה דְּאֵין לְהַקֵּל בָּזֶה, **וְאַף שֶׁאֵין בְּנוֹ כֹּחַ לְמִחוֹת בְּיַד הַמַּקִּילִין בָּזֶה יֵשׁ לָהֶן עַל מִי שֶׁיִּסְמְכוּ. מִכָּל מָקוֹם לְכַתְּחִלָּה בְּוַדַּאי נָכוֹן לְהַחְמִיר בָּזֶה שֶׁיִּקַּח בְּצַע הַבְּרָכָה הַזְּכוּכִית מִלְּמַעְלָה דִּלְדַעַת הָאוֹסְרִין לְמַעְלָה יֵשׁ בָּזֶה חֲשַׁשׁ בְּרָכָה לְבַטָּלָה,** וּמַה שֶּׁהַזְּכִּיר שָׁם רַק דָּזֶה מִקְרֵי שֶׁבַת מְאֻלָּאכָה וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב בְּסֵפֶר מִנְחַת שְׁמוּאֵל. וְעַיֵּן לְעֵיל בְּבֵאוּר הַלָּכָה בְּרֵישׁ הַסִּימָן (ד״ה וגר):

א * מִשֶּׁתַּחְשַׁךְ. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״א) שֶׁהוּא אֲפִלּוּ בְּסָפֵק חֲשֵׁכָה, כֵּן כָּתְבוּ הַמַּגֵּן אַבְרָהָם (סק״ב), וְהַמַּאֲמַר מָרְדְּכַי (סק״ב) הָאֲרִיךְ בָּזֶה וְהִסְכִּים גַּם כֵּן לְדִינָא

בַּאֵר הֵיטֵב

טו (טז) **לְאוֹרָהּ.** וְאַסְפַּקְלַרְיָא שֶׁל זְכוּכִית מִקְרֵי שֶׁפִּיר רוֹאֶה הַשַּׁלְהֶבֶת וּמִשְׁתַּמֵּשׁ לְאוֹרָהּ. עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (סק״כ). כָּתַב מַטֵּה מֹשֶׁה (סי׳ תקיב) רָאִיתִי הַמְדַקְדְּקִים שֶׁמַּדְלִיקִים נֵרוֹת בְּמָקוֹם אֹפֶל דֶּשֶׁל יְדֵי זֶה וְכָה שֶׁאוֹל לְמָלוֹכָה. וְכָתַב צֵדָה לַדָּרֶךְ (מאמר ד כלל א ס״ז), יֵשׁ לְכָל אָדָם בְּמוּצָאֵי שַׁבָּת לְהַדְלִיק נֵר יוֹתֵר מִשָּׁאָר לֵילוֹת הַחֹל:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

שֶׁהָיְתָה טְמוּנָה בְּתוֹךְ חֵיקוֹ שֶׁאֵינוֹ רוֹאֶה הַשַּׁלְהֶבֶת וְלֹא נִשְׁתַּמֵּשׁ לְאוֹרָהּ, וְכֵן פָּנָס כְּהַאי גַּוְנָא, וַהֲדַר מוֹסִיף אַסְפַּקְלַרְיָא מִכָּל מָקוֹם לֹא מִקְרֵי זֶה רְאִיָּה מַמָּשׁ לְעִנְיַן בְּרָכַת בּוֹרֵא מְאוֹרֵי הָאֵשׁ, דִּבְעִנְיַן שֶׁיִּהְיֶה הָאוֹר מְגֻלֶּה. וְהַמַּגֵּן אַבְרָהָם (סק״כ) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים כָּתְבוּ דְּדַוְקָא בְּפָנָס שֶׁהִיא שֶׁל בַּרְזֶל אַף שֶׁיֵּשׁ בָּהּ נְקָבִים אֵין רוֹאֶה הַשַּׁלְהֶבֶת לְהַדְיָא, אֲבָל בְּאַסְפַּקְלַרְיָא שֶׁל זְכוּכִית מִקְרֵי רוֹאֶה הַשַּׁלְהֶבֶת וְיָכוֹל לְבָרֵךְ עָלֶיהָ כְּשֶׁהִיא בְּסְמוּךְ לוֹ שֶׁיּוּכַל לְהִשְׁתַּמֵּשׁ לְאוֹרָהּ. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה אוֹ) שֶׁהֵבַאנוּ דְּכַמָּה פּוֹסְקִים סוֹבְרִים כְּדַעַת הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ, וְעַל כֵּן א]אֵין כְּדַאי לְכַתְּחִלָּה לְהָקֵל בָּזֶה: **(לח) וְאֵינוֹ מִשְׁתַּמֵּשׁ לְאוֹרָהּ.** כְּגוֹן שֶׁעוֹמֵד מֵרָחוֹק וְלֹא יוּכַל לְהַכִּיר בֵּין מַטְבֵּעַ לְמַטְבֵּעַ:

(לט) וְאֵינוֹ רוֹאֶה וְכוּ'. כְּגוֹן שֶׁעוֹמֵד מִן הַצַּד:

א (א) מִשֶּׁתַּחְשַׁךְ. (ס) בְּסָפֵק חֲשֵׁכָה, וְעַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן רס״א בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק כג) דְּנָקְטִינַן לְסָפֵק חֲשֵׁכָה תַּכְרִיךְ מְשֻׁקָּעָה הַחַמָּה לְעִנְיַן הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת וְכָל מְלָאכָה, וּמִכָּל מָקוֹם נִרְאֶה לִי דִּלְעִנְיַן אֲכִילַת סְעוּדָה שְׁלִישִׁית (ג) אִם לֹא אָכַל מִקֹּדֶם בְּוַדַּאי צָרִיךְ לֶאֱכֹל אֲפִלּוּ אַחַר שְׁקִיעָה, (ג) וַאֲפִלּוּ לִשְׁאָר אֲכִילָה אִם הוּא תָּאֵב לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת גַּם כֵּן אֵין לְהַחְמִיר (ד) עַד חֲצִי שָׁעָה שֶׁקֹּדֶם צֵאת הַכּוֹכָבִים. כָּתַב הַמַּגֵּן אַבְרָהָם (סק״א) דְּמַה שֶּׁכָּתַב הַמְחַבֵּר מִשֶּׁתַּחְשַׁךְ מְיָרֵי כְּשֶׁלֹּא הִתְפַּלֵּל עַרְבִית, אֲבָל אִם הִתְפַּלֵּל עַרְבִית אֲפִלּוּ אִם הִתְפַּלֵּל מִבְּעוֹד יוֹם [וְדַיִּשׁ אֹפֶן שֶׁמַּתְר וְכִבְסִימָן רצ״ג (ס״ג)],

שַׁעַר הַצִּיּוּן

א (ס) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א) וּבֵ״ח (ס״ב) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים, וּדְלֹא כְּטַ״ז (סק״א), וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ס״ק משתחשך): (ג) כֵּיוָן שֶׁהוּא דָּבָר מְצֻוֶּה יָכוֹל לִסְמֹךְ עַל שִׁיטַת הָרַ״ן, וְגַם הָרא״ש אֶפְשָׁר דְּסוֹבֵר כֵּן. וְאֶפְשָׁר עוֹד דְּאֶתְי טְפֵק עֲשֵׂה דְּרַבָּנָן וְדוֹחֶה לְהָקֵל בָּזֶה, וְגַם הָעוֹלָם נוֹהֲגִין כֵּן. (ד) דְּנִרְאֶה דְּיָכוֹל לִסְמֹךְ בָּזֶה עַל דַּעַת הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ לְעֵיל בְּרֵישׁ סי״ב בְּאוֹר הַלְּבָנָה, וְגַם מֵהַטְּעָמִים שֶׁכָּתַבְנוּ בְּבֵאוּר הֲלָכָה (שם), וְגַם הָעוֹלָם נוֹהֲגִין כֵּן לְדִינָא. (ה) דְּנִרְאֶה דְּאֵין לְהַקֵּל בָּזֶה עַל דַּעַת הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ לְעֵיל בְּרֵישׁ סי״ב בְּאוֹר הַלְּבָנָה, וְגַם הָעוֹלָם נוֹהֲגִין כֵּן לְדִינָא. **(ז) וּלְאַחַר זֶה אָסוּר לְהַתְחִיל לֶאֱכֹל בִּסְעוּדָה** דַּעֲדַיִן לֹא הִתְחִיל זְמַן בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת: **(ז) וּלְאַחַר זֶה אָסוּר לְהַתְחִיל לֶאֱכֹל בִּסְעוּדָה**

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וּבשו״ע הרב (סכ״א) כתב אם הנר הוא בעששית שיכול לראות השלהבת מתוך דופני העששית יכול לברך עליו (ויש חולקים).

Mishna Brura Memukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

שֶׁיַּבְדִּיל. אֲבָל אִם הָיָה (ב) יוֹשֵׁב וְאוֹכֵל (ג) מִבְּעוֹד יוֹם וְחָשְׁכָה לוֹ, (נ) (ד) אֵין צָרִיךְ לְהַפְסִיק (אֲפִלּוּ מִשְׁתֵּיָה) (בית יוסף (ד"ה ופלג)). וְאִם הָיָה (ה) יוֹשֵׁב וְשׁוֹתֶה וְחָשְׁכָה לוֹ, * צָרִיךְ לְהַפְסִיק. (ו) [ב]וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּהָנֵי מִלֵּי בְּסָפֵק חֲשֵׁכָה, אֲבָל בְּוַדַּאי חֲשֵׁכָה הָיָה יוֹשֵׁב וְאוֹכֵל, פּוֹרֵס מַפָּה וּמַבְדִּיל וְגוֹמֵר סְעוּדָתוֹ. הַגָּה: וְהַמִּנְהָג פָּשׁוּט כַּסְּבָרָא הָרִאשׁוֹנָה: **ב** (ז) הָיוּ (נ) שׁוֹתִים וְאָמְרוּ בּוֹאוּ וְנַבְדִּיל, אִם רָצוּ לַחֲזֹר וְלִשְׁתּוֹת קֹדֶם הַבְדָּלָה [ג]אֵין צָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ. * [ד]וְיֵשׁ מִי שֶׁחוֹלֵק (ח) בַּדָּבָר: **ג** (ט) * כְּשֶׁמַּפְסִיק לְהַבְדִּיל * [ה]אֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן

ב סמ"ג מצוות עשה סימן (נ"ט) [כ"ט] לְדַעַת הָרי"ף (פסחים כא:) וּמְהֲרי"ו קולון בְּשֵׁרֶשׁ צ"ו. ג רַמְב"ם בְּפֶרֶק ד' מֵהִלְכוֹת בְּרָכוֹת (ה"ח). ד מְהֲרי"ק (שם) לְדַעַת הָרי"ף (שם) וּסְמַ"ג (שם) (וְאַפִּלּוּ לְדַעַת הָרַמְבַּ"ם הַתּוֹסְפוֹת). ה לְדַעַת הַשּׁוּר בְּסִימָן רע"א וְהָרא"ש (פסחים פ"י סי' ב) אֲפִלּוּ לְדַעַת הָרי"ף (שם יט:).

בַּאֵר הַיטֵב

וְאִם הִתְפַּלֵּל עַרְבִית מִבְּעוֹד יוֹם אָסוּר לֶאֱכֹל עַד שֶׁיַּבְדִּיל. מָגֵן אַבְרָהָם (שם): (ג) **אֵין צָרִיךְ לְהַפְסִיק.** וְאִם הִתְפַּלֵּל תּוֹךְ הַסְּעֻדָּה אָסוּר לֶאֱכֹל עַד שֶׁיַּבְדִּיל. וְכָתַב בְּשֻׁלְחָן אֲרוּכָּא (שער ההשמטות ר"ה ת"ר) שֶׁאִם מַפְסִיק נִרְאֶה כְּמִגָּרֵשׁ הַפֶּלֶךְ. וּבְהַגָּהַת יַשׁ נוֹחָלִין (ענין שבת) כָּתַב שֶׁהַהֶרְשֵׁ"א הִפְסִיק בְּסְעֻדַּת נִשּׂוּאִין וְהָלַךְ לְבֵית הַכְּנֶסֶת וְאַחַר כָּךְ חָזַר לִסְעֻדָּתוֹ, וְאִפְשָׁר דִּסְבִירָא לֵהּ כְּדַעַת הַיֵּשׁ אוֹמְרִים. וְעַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ב), וְעַיֵּן סִימָן רל"ח סָעִיף ב': **ב** (ג) **שׁוֹתִים.** קָשֶׁה הוּא אָסוּר לִשְׁתּוֹת מִכַּח חִיּוּב הַבְדָּלָה

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

חָלָה עָלָיו חוֹבַת הַבְדָּלָה (ה) וְאָסוּר לֶאֱכֹל עַד שֶׁיַּבְדִּיל עַל הַכּוֹס: **(ב) יוֹשֵׁב וְאוֹכֵל.** וַאֲפִלּוּ רַק הַתְחָלָה בְּעָלְמָא שֶׁבִּרְכַּת הַמּוֹצִיא מִבְּעוֹד יוֹם וְנִשְׁתַּהֲה לֶאֱכֹל עַד שֶׁחָשְׁכָה [אַחֲרוֹנִים]: **(ג) מִבְּעוֹד יוֹם.** דַּוְקָא בָּזֶה שֶׁהִתְחִיל לֶאֱכֹל בְּהֶתֵּר, (ו) אֲבָל אִם הִתְחִיל בְּאִסּוּר, פּוֹסֵק וּמַבְדִּיל. אַךְ בְּלָאו הָכִי צָרִיךְ לִפְסֹק מִשּׁוּם קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁל עַרְבִית שֶׁהִיא דְּאוֹרַיְתָא (ז) אִם הִתְחִיל לֶאֱכֹל בְּתוֹךְ חֲצִי שָׁעָה שֶׁקֹּדֶם צֵאת הַכּוֹכָבִים וּכְדַלְעֵיל בְּסִימָן רל"ה (ס"ב), וְאֵין לִסְמֹךְ עַל קְרִיאַת הַשַּׁמָּשׁ לְבֵית הַכְּנֶסֶת [וַאֲפִלּוּ בְּמָקוֹם שֶׁדָּרְךְ לִקְרוֹת], אֶלָּא אִם רָגִיל לֵילֵךְ לְבֵית הַכְּנֶסֶת בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת [מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ב) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים]: **(ד) אֵין צָרִיךְ לְהַפְסִיק.** וַאֲפִלּוּ לִקְרִיאַת שְׁמַע וּתְפִלָּה אֵין צָרִיךְ לְהַפְסִיק בְּאֶמְצַע סְעוּדָתוֹ, כֵּיוָן שֶׁהִתְחִיל מִבְּעוֹד יוֹם דְּהָיָה בְּהֶתֵּר, וְאֵין לְהַחְמִיר בָּזֶה לְהַפְסִיק, שֶׁאִם הָיָה מַפְסִיק בְּאֶמְצַע נִרְאֶה כְּמִגָּרֵשׁ הַפֶּלֶךְ, וְדוֹמֶה לָזֶה דְּרָשׁוּ בִּמְכִילְתָא 'זְכוֹר' וְ'שָׁמוֹר' שֶׁמֵּרַהוּ בִּיצִיאָתוֹ כְּאָדָם שֶׁאֵינוֹ רוֹצֶה שֶׁיֵּלֵךְ אוֹהֲבוֹ מֵאֶצְלוֹ כָּל זְמַן שֶׁיָּכוֹל. וְאִם הִפְסִיק תּוֹךְ הַסְּעוּדָה וְהִתְפַּלֵּל, כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (שם) דְּאִפְשָׁר דְּחָלָה עָלָיו חוֹבַת הַבְדָּלָה (ח) וְאָסוּר לֶאֱכֹל עַד שֶׁיַּבְדִּיל: (ה) **יוֹשֵׁב וְשׁוֹתֶה וְחָשְׁכָה לוֹ.** הֵיְנוּ שֶׁיָּשַׁב לִשְׁתּוֹת מִבְּעוֹד יוֹם וְלֹא בְּתוֹךְ הַסְּעוּדָה וְחָשְׁכָה לוֹ, וַאֲפִלּוּ אִם רַק נַעֲשָׂה (ט) סָפֵק חֲשֵׁכָה צָרִיךְ לְהַפְסִיק, (י) דְּשִׁתְיָה לָאו דָּבָר חָשׁוּב הוּא שֶׁתּוֹעִיל הַתְחָלָתוֹ מִבְּעוֹד יוֹם: (ו) **וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּהָנֵי מִלֵּי וְכוּ'.** קַאי עַל מַה שֶּׁכָּתַב בְּדַעָה קַמִּיתָא דְּבִהְתְחִיל מִבְּעוֹד יוֹם אֵין צָרִיךְ לְהַפְסִיק אֲפִלּוּ כְּשֶׁנַּעֲשָׂה וַדַּאי חֲשֵׁכָה, וּלְדַעָה זוֹ צָרִיךְ לְהַפְסִיק, אֲבָל לְעִנְיַן לְכַתְּחִלָּה אֵין נִפְקָא מִנַּהּ בֵּין דַּעָה זוֹ לְדַעָה קַמִּיתָא, (יא) דְּאַף לְדַעָה קַמִּיתָא אָסוּר לְהַתְחִיל לֶאֱכֹל אֲפִלּוּ בְּסָפֵק חֲשֵׁכָה: **ב** (ז) **הָיוּ שׁוֹתִים.** הֵיְנוּ (יב) בְּתוֹךְ אֲכִילָתָן וְהַתְחֶלֶת אֲכִילָה הָיְתָה מִבְּעוֹד יוֹם, וּלְכָךְ סְבִירָא לֵהּ לְהַדַּעָה קַמִּיתָא דְּכֵיוָן שֶׁלֹּא הָיוּ צְרִיכִין לְהַפְסִיק אַף שֶׁחָשְׁכָה וּכְדִלְעֵיל בְּסָעִיף א', הָאֲמִירָה שֶׁאָמְרוּ בּוֹאוּ וְנַבְדִּיל אֵין מַזִּיק לָזֶה (יג) וְרַשָּׁאִין לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת וְאֵינָם צְרִיכִים לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ, שֶׁלֹּא הִסִּיחוּ דַּעְתָּם עַל יְדֵי אֲמִירָה זוֹ. אֲבָל כְּשֶׁהֵיוּ עוֹסְקִים בִּשְׁתִיָּה לְבַד דְּצָרִיךְ לְהַפְסִיק כְּשֶׁחָשְׁכָה וּכְדִלְעֵיל, (יד) אִם אָמְרוּ בּוֹאוּ וְנַבְדִּיל, לְכַלֵּי עָלְמָא הִסִּיחוּ דַּעְתָּם מֵהַשְּׁתִיָּה, וְאִם רוֹצִים לִשְׁתּוֹת עוֹד [אַף עַל פִּי שֶׁאֵינָם רַשָּׁאִים] צְרִיכִים לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ: (ח) **בַּדָּבָר.** סְבִירָא לֵהּ דְּכֵיוָן שֶׁאָמְרוּ בּוֹאוּ וְנַבְדִּיל צְרִיכִין לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ. (טו) וְהָעִקָּר כְּדַעָה קַמִּיתָא: **ג** (ט) **כְּשֶׁמַּפְסִיק לְהַבְדִּיל.** הֵיְנוּ (טז) אֲפִלּוּ אִם הָיָה קָבוּעַ

כְּשֶׁהָיוּ עוֹסְקִים מִתְּחִלָּה בִּשְׁתִיָּה לְבַד דְּצָרִיךְ מִדִּינָא לְהַפְסִיק וְכַנַּ"ל, **אֲבָל כְּשֶׁהָיוּ עוֹסְקִים בְּאֲכִילָה, אַף שֶׁאִמְרוּ בּוֹאוּ וְנַבְדִּיל אֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ גַּם לְהַשּׁ"ז, וְעַיֵּן לְקַמָּה:**

* **אֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ וְכוּ'.** וְגַם בִּרְכַּת הַמּוֹצִיא אֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ לְכַלֵּי עָלְמָא כְּשֶׁחוֹזֵר לִגְמֹר סְעֻדָּתוֹ אַחַר הַבְדָּלָה, אַחֲרֵי דְּמִדִּינָא לֹא הָיָה צָרִיךְ לְהַפְסִיק בְּאֶמְצַע הַסְּעֻדָּה לְהַבְדִּיל.

שַׁעַר הַצִּיּוּן

גַּם מִשּׁוּם קְרִיאַת שְׁמַע וּתְפִלָּה דְּאִסּוּר בְּרֹל"ה (ס"ב) בְּסָמוּךְ לְהֶן [דֶּרֶךְ הַחַיִּים (דין איסור אכילה קודם הבדלה ס"א)] עַיֵּן שָׁם עוֹד]: **(ס) וְאִי אִם הִבְדִּיל בִּתְפִלָּה אָסוּר** וּכְדִמְוכָח בְּפִסְחִים (קי"ז) [ק"ן] (ע"א), **וְזֶהוּ לְדַעַת הַמָּגֵן אַבְרָהָם** (סק"א), **א]אֲבָל בִּקְרִי מְגֻדָּרִים** (א"א שם) **כָּתַב שַׁאֲיִן דִּינוֹ מֻכְרָח,** דְּלִא דְּמֵי לְקִדּוּשׁ דְּצַל יְדֵי הַקְּבָלָה הוּא שַׁבָּת וְאָסוּר בְּמְלָאכָה שֶׁנִּתְקַדֵּשׁ הַיּוֹם אֶצְלוֹ וְלָכֵן חַל חוֹבַת קִדּוּשׁ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּהַבְדָּלָה דְּצַיְּרִין לָאו חַל לְשׁוּם דָּבָר. וְעַיֵּן בְּתִשְׁוּבַת בְּנֵין עוֹלָם בְּסִימָן ז' וְהוּבָא בְּפִתְחֵי תְּשׁוּבָה (סר רפא ס"ד) דְּגַם לְצִנְיַן קִדּוּשׁ הוּא מִסְתַּפֵּק: **(ו)** וְאַף דְּהַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"כ) כָּתַב דְּזוֹקָא לְמַאן דְּאָמַר הַבְדָּלָה דְּאוֹרַיְתָא אֲבָל לְמַאן דְּאָמַר דְּרַבָּנָן אֵין צָרִיךְ לִפְסֹק מִכֵּיוָן שֶׁכְּבָר הִתְחִיל לֶאֱכֹל עַיֵּן שָׁם, בְּסִפֵּר נַהַר שָׁלוֹם (סק"כ) הִקְשָׁה עָלָיו דִּלְא דְּמֵי לְשֶׁאַר דָּבָר שֶׁהוּא מִדְּרַבָּנָן, דְּהָתָם הַטַּעַם מִשּׁוּם שֶׁמָּא יִשְׁכַּח לִבְדּ. מַה שֶּׁאֵין כֵּן בָּזֶה דְּאֵין הַטַּעַם מִשּׁוּם שֶׁמָּא יִשְׁכַּח וְלֹא יַבְדִּיל, אֶלָּא דְּקֹדֶם קִדּוּשׁ וְהַבְדָּלָה הַשְׁעִינָה אָסוּר בְּעַצְמוּתָהּ וְלָכֵן אֲפִלּוּ טְעִימָה בְּעָלְמָא אָסוּר, אִם כֵּן מִסְתַּבְּרָא דְּאֲפִלּוּ בִּדְעֲבַד צָרִיךְ לְהַפְסִיק, וְכֵן בְּדֶרֶךְ הַחַיִּים (שם ס"ג) מַתְמִיהַּ עָלָיו עַיֵּן שָׁם: **(ז)** תּוֹסֶפֶת שַׁבָּת (סק"ב) וְדֶרֶךְ הַחַיִּים (שם) וְכֵן מוּכָח מִמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"כ). וְעַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן רל"ה בְּדִבְרֵי

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] בשו"ע הרב (ס"ה) סתם כדברי המג"א. **ב]** בשו"ע הרב (ס"ה) סתם להחמיר שאם התפלל אסור לו לטעום.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah